

AFP САША БОРГЕВИЋ

Шта је Заједница српских општина

Република Српска или НВО

Још једно понављање избора у Митровици које кандидат Српске захтева, није добро промишљено ако се жели управљање Митровицом из Београда. Јер управо оптужбе на рачун сарадње са Хоџићевом и Албанцима гурнуле су у наручје Ивановићу њихове бираче

ДРАГАНА ПЕЈОВИЋ

Има симболике у потресу који је снагом 3,8 Рихтера 11. новембра потресао север Косова са епицентром у Косовској Митровици. На тај дан 22,3 одсто бирача срушило је последњи зид отпора изборима које је организовала Приштина, кад већ земљотрес није. За легитимитет оног што Хашим Тачи зове невладина организација, а Ивица Дачић Заједница српских општина, тај одзив на позив Владе Србије да се још једном изађе на мегдан Албанцима био је довољан, али није Српску листу задовољио резултатом. Иако је једини албански кандидат остао далеко од победе и другог круга,

којем је у првом покушају гласања био одвећ близу.

Против резултата гласања устао је државни врх Србије иако је њихов кандидат Крстимир Пантић освојио највише гласова (2.283). Резултати су спорни јер је пребројавање гласова одлуком ЦИК-а, на састанку коме није присуствовала ни председница тог тела Ваљдете Дака ни једини српски члан Ненад Рикало, измештено из Митровице у Косово Поље. Четири сата између затварања биралишта на којима је право гласа имало око 23.000 бирача, Пантић је видео као прилику да се његовом противкандидату који се одједном од Агима Деве (ДПК) отелотворио у лицу Оливера Ивановића намести што мања разлика у гласовима. За

кандидата ГИ СДП је на биралиштима на којима право остварује већина српских бирача - у Техничкој, Медицинској и Основној школи „Свети Сава“ гласало 1.705. Следи Дева са 1.190 гласова освојених 3. новембра на местима на којима се гласање није поновило, Адријана Хоџић са 727 и кандидат Самосталне либералне странке Димитрије Јанићијевић са 130 гласова. Са мало мање гласова Српска је победила и у трци за одборничка места.

АРШИНИ Оптужбе на рачун ОЕБС-а далеко су од неоснованих, јер је и у првој епизоди гласања та организација потпуно заказала. Али двојица српских „премијера“ су, за разлику од онедељног гласног захтева да се избори понове, једва шапатом негодовала, када је између осталих и ОЕБС, због инцидента на једном месту у Митровици, затварао сва биралишта на северу раније и необезбеђен материјал разносио унаоколо. Избори нису поновљени на тим нерегуларно затвореним биралиштима сем на три у Лепосавићу и два у Звечану, као ни на местима на којима је гласала већина митровачких Албанаца. Штавише, за разлику од осталих општина на Косову, Лепосавић, Звечан и Зубин Поток, до одласка НИН-а у штампу, још увек не постоје у ЦИК-овој евиденцији изборног резултата. Ту својеврсну нелогичност сумњама поткрепљује недемантована информација да су кандидати Српске у те три општине победили у првом кругу.

Победу очекују и у другом кругу избора за градоначелнике још шест општина јужно од Ибра, па би у том случају још једино Пантићево место било нужно да листа Српска самостално формира ЗСО. Тако би се остварило оно што је према речима Милована Дрецуна, председника скупштинског одбора за КиМ, једина „гаранција да ће ЗСО бити директно и нераскидиво везан за Београд“. Ако гаранције за српску заједницу постоје једино ако њоме управљају кандидати Српске, чему онда избори?

Између Дачићевих обећања да се за Србе на Косову формирањем ЗСО ништа неће променити и Тачијевог минимизирања улоге те асоцијације

пред политичким опонентима који се споразуму противе у основи (а пре свих Самоопредељење) назире се домети удруживања српских општина. Тренутни договор налаже да ће се установити асоцијација општина са већинским српским становништвом, на добровољној основи, отворена за приступање других, чије ће распуштање моћи да наступи само на основу одлуке општина које је чине. Чиниће је, на истој основи као и у постојећем закону о асоцијацији косовских општина, председник, потпредседник, скупштина и веће, а имаће и представнике у централним властима. Та заједница мора да се установи статутом, чијем ће усвајању, према речима једног од чланова Управљачког тима за припрему, претходити и неке законске измене у Србији. „Статут је у припреми, грб смо наручили, а застава ће бити српска“, каже за НИН Драган Јаблановић. „Најважније је да сва питања буду децидирано решена у статуту. Приштина ће морати да

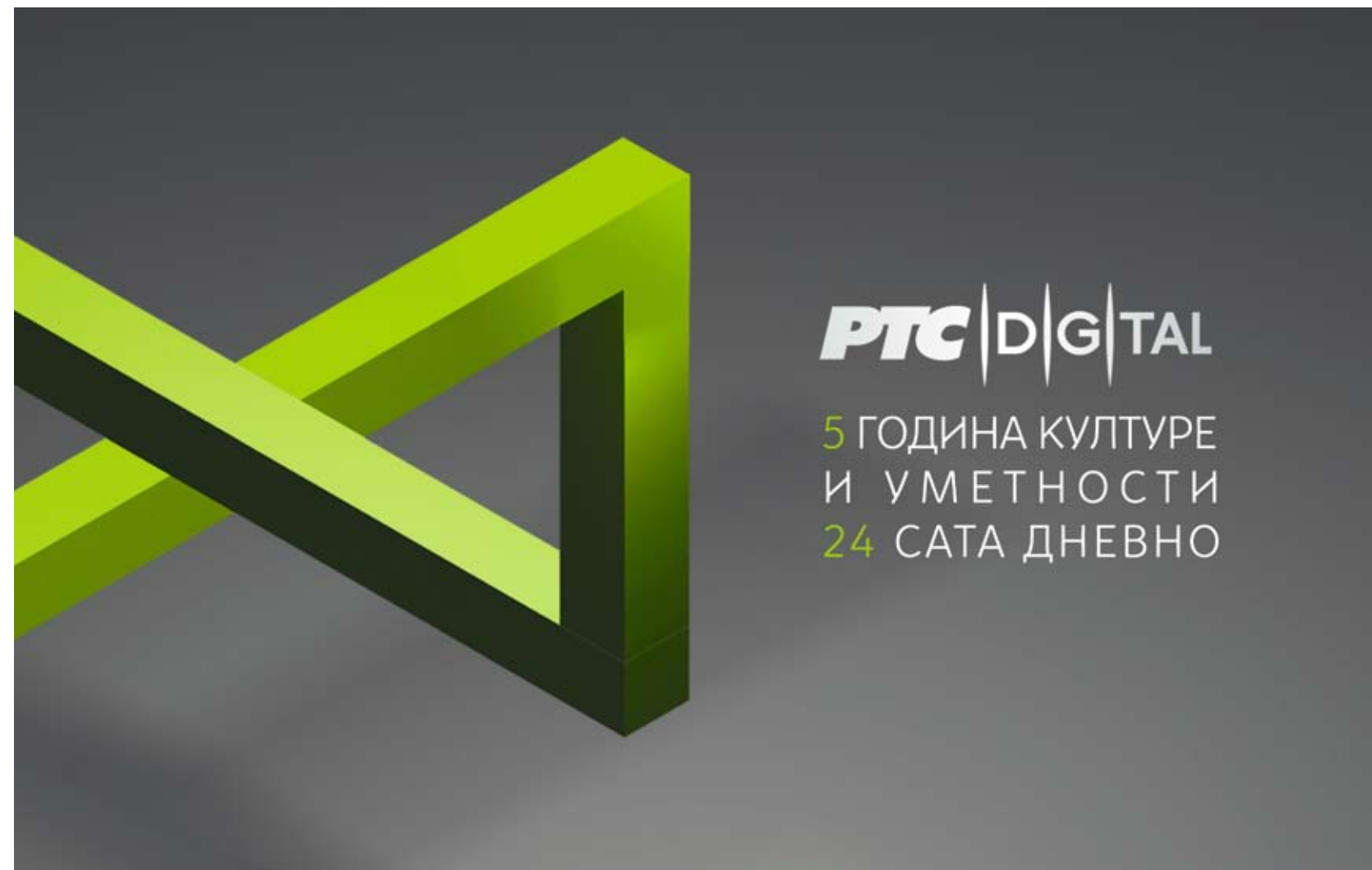
мења закон о локалној самоуправи и имовинске прописе, али је чињеница да они за сада ЗСО прихватају само као обичну заједницу општина док ми захтевамо ингеренције мимо тога. Са таквим предлогом статута ићи ћемо у Брисел, па нека их они притискају.“ Усвајање статута ће, према његовим речима, подразумевати и доношење неких закона у српском парламенту којим би се, на првом месту, регулисало питање финансирања ЗСО и уступање непокретности општинама.

Поменути закони могли би да буду условљени изменама Устава или доношењем најављиваног ус-

тавног закона, али то неће нужно значити и успоравање формирања ЗСО. Јер Уставни суд још није одлучио ни по давно покренутом питању уставности Бриселског споразума. Да на Косову неће бити никакве измене прописа каже за НИН косовски министар за администрацију и локалну самоуправу Слободан Петровић. Питање имовине, дакле, решаваће се на вишем нивоу, између Србије и Косова, а ЗСО, према Приштини, имаће гаранција утврђене постојећим законом.

ФИНАНСИРАЊЕ Немачки аналитичар из Савета за политику демократизације, у чијем се недавном извештају о Косову наводи да је цео процес недовољно транспарентан од све три стране у преговорима и да Београд и Приштина тајанственост користе за стварање нереалних представа о периоду након избора, Бодо Вебер објашњава да је излазношћу на северу постигнут „минималан квантитативни легитимитет“ неопходан за ▶

Српски инат, којим се похвалио Александар Вулин када је одзив у Митровици описао као отпор бојкоту, вратио му се као бумеранг по објављивању резултата

► ЗСО, али да ће способност Заједнице да за Србе обезбеди оно због чега се формира зависити углавном од воље Београда. „Ако се покуша од ње направити оно што су представници Београда тврдили током изборне кампање да јесте, у што не верујем, биће основа за нове сукобе са међународном заједницом и са Приштином, за додатну збуњеност косовских Срба и успоравање ЕУ-интеграција Србије. Ако се иде путем којим се и дошло до Бриселског споразума, онда ће бити оно што у њему пише – нешто између „регије без територијалног континуитета“ и добровољне сарадње општина у појединачним сегментима првенствено од комуналног значаја. Но, иза тога, она ће бити основа за излазак севера из живота у сивој зони безвлашћа, за коначан прелазак како севера Косова тако и Србије из виртуелне у стварну реалност.“

Истовремено, сматра Вебер, Заједница ће бити главна институција комуникације косовских Срба са Београдом и са Приштином. „Биће, наравно, суштинских промена. Један део њих је садржан у томе што план имплементације врло уопштено описује „транспарентно финансирање“ институција од стране Србије. Други ће доћи у наставку бриселског дијалога, који ће по природи ствари морати да се бави

питањем разградње преосталих „паралелних структура“. Као треће, по логици споразума после формирања изабраних органа у шест српских општина јужно од Ибра требало би и тамо да нестану паралелне институције. За хиљаде оних које држава Србија де факто плаћа за нерад мора се наћи решење, јер је то социјални проблем.“ Вебер не верује да би ЗСО могла да има шире надлежности од наведених у споразуму - образовање, здравство, привредни развој и урбано планирање.

Јаблановић каже да већ у статуту постоје надлежности које ће бити другачије на северу и на југу, али наводи само пример забране уласка косовске војске на север односно на територију Митровице, Лепосавића, Звечана и Зубиног Потока. Тај захтев не би обухватао и јужне општине виђене за ЗСО - Штрпце, Клокот, Грачаницу, Ново Брдо, Ранилуг и Партеш, ни општину Гора о чијем се укључивању у ЗСО још разговара. Приштинску идеју да тим општинама што више ограничи везу са Србијом, иде нарукку став Београда који не признаје могућност да у управљачком саставу ЗСО буде представника ван Српске листе. Антикампања се наставља одмах по објављивању резултата против другогласираног Ивановића, наизглед природног партнера за формирање

ГЛАСАЊЕ У
КОСОВСКОЈ
МИТРОВИЦИ,
БРОЈАЊЕ У
КОСОВУ ПОЉУ

стабилне власти у Митровици. И онолике оптужбе да је коначно и Ивановић албански човек, унапред обећан на сарадњу Деви и Хоџићевој, везују Пантићу руке да након другог круга са противкандидатом разговара о коалицији.

Након локалних избора новоизабране скупштине општина које желе да буду део ЗСО треба да донесу одлуку о приступању, а на првој седници се усваја статут, након чега се заједница региструје у министарству. Надлежни министар Петровић, иначе и лидер странке чији кандидати махом иду у други круг избора против кандидата Српске, каже да „као и до сада“ СЛС неће делити народ, па стога не негира ни могућност сарадње са представницима Београда. „За мене је ЗСО, чије је темеље направила СЛС у периоду када је најжешће нападана, шанса да побољшамо положај Срба на Косову, институционализујемо односе са Приштином и Београдом и коначно обавимо контролу токова новца. Важно је да се ингеренције заједнице јасно пропишу, да буду резултат договора свих политичких фактора, како бисмо избегли опасност да ова добра идеја постане своја супротност. Ако будемо кренули од потреба косовских Срба у будућем функционисању ове заједнице, договоримо се за једно поподне“, каже Петровић.

СРПСКА Позиција СЛС, коју су пре избора тихо изневерили и међународна заједница и коалициони партнер у Приштини, додатно се компликује након очигледне доминације Српске, као изборног дебитанта. Али за већину косовских партија, без обзира на беспрекорну предизборну сарадњу између Београда и Приштине и међусобно толерисање недозвољених изборних техника, СЛС је и даље прихватљивији партнер у институцијама Косова и свакако би му се више радовали на челу једног нежељеног тела каква ће бити ЗСО. Али подгрејана нетрпељивост међу Србима на Косову већа је опасност за смисао ЗСО, него Тачи и будуће владе у Приштини.

Српски инат, којим се похвалио Александар Вулин када је одзив у Митровици описао као отпор

бојкоту, вратио му се као бумеранг по објављивању резултата. Јер, изгледа, баш је инат преломио код оних који су на гласање долазили групно и под обавезно, да њихов избор неће бити Српска.

„Како бирају, тако ће им бити“, поручио им је премијер, али и Београд ће морати да поштује обавезе из споразума, ма кога Срби изабрали. Уосталом, од Београда ће зависити колико је реалан страх косовских Албанаца да би од формирања до решавања свих процесних питања ЗСО могла фактички да надјача сопствене надлежности. На почетку, српска влада углавном је претила аутономијом Републике Српске, од које је остао још једино лоше употребљен мотив у Вулиновим говорима. „Срби у Косовској Митровици и на Косову одлучили су да послушају све који им добро мисле - председника, своју владу, патријарха и председника Републике Српске“, хвалио се 17. новембра у Митровици.

Заједница српских општина требало би да се формира до краја јануара, али још једно понављање избора у Митровици које кандидат Српске захтева, није добро промишљено, ако се жели управљање Митровицом из Београда. Јер управо оптужбе на рачун сарадње са Хоџићевом и Албанцима гурнуле су у наручје Ивановићу око 800, а можда и ког Девиног бирача, чак и да сарадње није било. Ивановић се брани да ако не буде могао да формира власт са Српском то свакако неће учини-

ти ни са албанским странкама, па ће поновни избори бити неминовни. ЕУ и међународни представници на Косову су се, међутим, већ изјаснили. Частили су преговараче из Београда поручком да су „успели избори на северу велики корак Србије ка ЕУ“.

У најмању руку недемократској одлуци ОЕБС-а и ЦИК-а да се бројање гласова измести из Митровице, која по свему судећи неће бити оспорена, помогла је и виша сила. И то не само међународна. Због земљотреса наводно није било струје у том граду иако становници негирају било какве прекиде у напајању. Није било ни организованог бојкота. Улицама су патролирали оклопни транспортери па је и аргументација о ризику по чување материјала бесмислена. Али смисла има порука која се Српској и Србији из ОЕБС-а и ЦИК-а, а у ствари из Брисела и Приштине, шаље тим последњим чином првог круга косовских избора: посао је завршен, хвала што сте учествовали. ■

Због земљотреса наводно није било струје у Митровици иако становници негирају било какве прекиде у напајању. Није било ни организованог бојкота. Улицама су патролирали оклопни транспортери па је и аргументација о ризику по чување материјала бесмислена

**KADA VOZIŠ,
PARKIRAJ TELEFON!**

Upotreba mobilnog telefona tokom vožnje povećava rizik od nastanka saobraćajne nezgode

Telekom Srbija

UPRAVA SAOBRAĆAJNE POLICIJE
MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA

KBS SRPSKI KOMITET ZA
BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA